

ИЗДАВА СЕ ВЪЗ
Бр. № 48
1995

**ГЛАВЕН ПРОКУРОР
НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

София, 21. 12 1995 г.

№ 13870.95.V
Конт. д. № 32 / 95 г.
гос. г. П. Белив
Наср. - 11. 8. 1999 г.
27. 11. 95 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Т У К

И С К А Н Е

от Главния прокурор на Република България
на основание чл.150, ал.1 от Конституцията на
Република България

ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С § 7 от Закона за изменение и допълнение на Закона за наследството /ДВ, бр.60/92г./ се създаде новия член 90а от Закона за наследството.

Тази разпоредба в частта, в която е предвидено, че завещание, съставено след включване в трудово-кооперативни земеделски стопанства или в други образувани въз основа на тях селскостопански организации, на имоти на кооператори, собствеността върху които се възстановява по чл.10, ал.1 от ЗСПЗЗ, няма действие за тези имоти, противоречи на чл.17, ал.1 и 3 от Конституцията, по следните съображения:

С влизане в сила на чл.10, ал.1 ЗСПЗЗ на 07.06.92г. /ДВ, бр.28/92 г./ се възстановяват правата на собствениците или на техните наследници върху земеделските земи, включени в ТКЗС или други образувани въз основа на тях селскостопански организации. Разпоредбата не ограничава кръга на наследниците и не изключва тези по завещание.

Върху внесените в ТКЗС земеделски земи кооператорите запазваха правото на собственост. Примерният устав на ТКЗС допускаше наследяване на тези земи по закон и завещание. Разпоредбата на чл.71 от ЗНасл./отм.ДВ, бр.60/92г./

също предвиждаше възможност за наследяване на внесените в ТКЗС земи, както от наследниците по закон, така и от тези по завещание. Или, завещания, съставени след обобществяването на земите, са били допустими.

Разпоредбата на чл.90а от ЗН е влязла в сила на 28.07.92г. /ДВ бр.60/92г./, т.е. след възстановяване правата на наследниците по завещание на кооператорите. С тази разпоредба фактически се отнемат вече притежаваните права на собственост върху земеделските земи, което е в противоречие с прогласения в чл.17 ал.3 от Конституцията принцип за неприкосновеност на частната собственост. Тази разпоредба е в противоречие и с чл.17 ал.1 от Конституцията, след като се игнорира волята на завещателя и с обратна сила се ограничава и отнема свободата на разпореждане, съществувала по време на съставяне на завещателния акт.

В случаите, обаче, когато държавата или други организации са придобили право на собственост върху земеделските земи на някое от основанията на чл.10, ал.2-5 от ЗСПЗЗ и тези земи са включени в блоковете на ТКЗС, действително се възстановяват правата само на собствениците или техните наследници по закон. След преминаване на собствеността у друго, наследодателят не е можал да извършва завещателни разпореждания относно тези земи, поради което те нямат и действие за тези имоти. Освен това, по време на откриване на наследството, те не са били притежание на наследодателя.

По изложените съображения и на основание чл.150, ал.1 във връзка с чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията на Република България,

ПРАВЯ ИСКАНЕ

Да обявите за противоконституционна разпоредбата на чл.90а от Закона за наследството в частта, в която е предвидено, че завещание, съставено след включване в трудово-кооперативни земеделски стопанства или други образувани въз основа на тях селскостопански организации, на имоти на кооператори, собствеността върху които се възстановява по чл.10, ал.1 от ЗСПЗЗ, няма действие за тези имоти.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР:
Ив. Татарчев/
